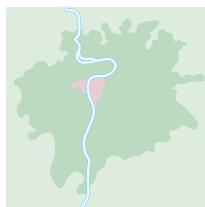

De renaissance en Rudolf II

De Habsburgers namen de renaissance met zich mee naar Praag. In de kunst en architectuur domineerden de Italianen, die vooral door keizer Rudolf II op handen werden gedragen. Rudolf gaf niet veel om politiek, hij hield zich liever bezig met wetenschap en kunst verzamelen. Voor kunstenaars, astrologen, astronomen en alchemisten was zijn heerschappij een mooie tijd, maar zijn gebrekkelijk leiderschap had vele opstanden en een poging van zijn broer om hem af te zetten tot gevolg. Rudolfs kunstverzameling werd tijdens de Dertigjarige Oorlog (blz. 32–33) geplunderd.

Omvang van de stad
 1550 Heden

Gezichtsvermogen
 Dit schilderij van Jan Brueghel toont de omvang van Rudolfs verzameling: globes, beelden, schilderijen en wetenschappelijke apparaten.

Waar vindt u het Praag uit de renaissance

In de koninklijke tuin (blz. 111) is de geest van de renaissance goed bewaard gebleven. De verzameling van Rudolf is te zien in het Sternbergpaleis (blz. 112–115), de galerie van de Praagse Burcht (blz. 100) en het Kunsthistorischesmuseum (blz. 86).

Bij de Twee Gouden Beren
 Dit huis uit 1590 is vooral beroemd om zijn symmetrische, houtgesneden deur (blz. 73), een van de mooiste in Praag.

Belvedere
 Het reliëfwerk in het paleis is van de hand van Paolo della Stella (blz. 110–111).

Balhuis
 Het renaissancegraffito op de gevel van dit gebouw in de koninklijke tuin is prachtig hersteld (blz. 111).

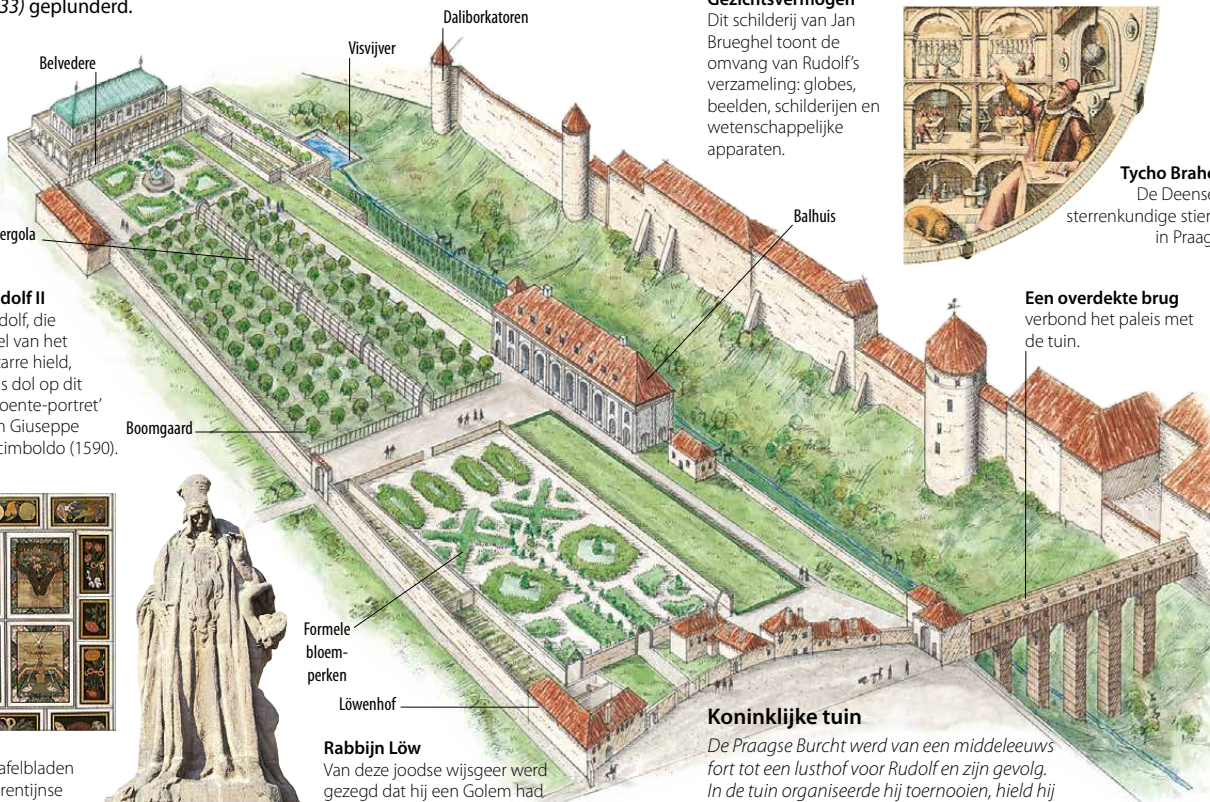
Rudolf II
 Rudolf, die veel van het bizarre hield, was dol op dit 'groente-portret' van Giuseppe Arcimboldo (1590).

Bureaublad met mozaïek
 Aan het hof van Rudolf werden tafelbladen met halfedelstenen ingelegd. Florentijnse tuinen waren daarin een geliefd onderwerp.

Rabbi Löw
 Van deze joodse wijsgeer werd gezegd dat hij een Golem had gemaakt (blz. 90–91).

Tycho Brahe
 De Deense sterrenkundige stierf in Praag.

Een overdekte brug
 verbond het paleis met de tuin.

Koninklijke tuin
 De Praagse Burcht werd van een middeleeuws fort tot een lusthof voor Rudolf en zijn gevolg. In de tuin organiseerde hij toernooien, hield hij paarden en kweekte hij exotische planten.

<p>1526 Ferdinand I als eerste Habsburger op de troon</p> <p>Ferdinand I</p>	<p>1541 Grote brand in Kleine Zijde, de Praagse Burcht en Hradčany</p>	<p>1556 Ferdinand I haalt jezuïeten naar Praag</p>	<p>1583 Het keizerlijk hof van Rudolf II wordt in Praag gevestigd; begin aanleg enorme kunstcollectie</p>	<p>1609 Verschijning majesteitsbrief waarin Rudolf godsdienstvrijheid toestaat</p>	<p>1620 Slag op de Witte Berg</p>	<p>1621 Executie van 27 protestants leiders op het Plein Oude Stad</p>
<p>1538–1563 Bouw Belvedere</p>	<p>1547 Mislukte opstand vanuit Praag tegen Ferdinand I</p> <p>Handvest voor textielbewerkers</p> 	<p>1580</p> <p>Muntstuk van 10 dukaten (1603)</p> 	<p>1600</p> <p>1614 Bouw Matthiasbrug in Praagse Burcht</p>	<p>1612 Rudolf II sterft</p>	<p>1618 Defenestratie van twee koninklijke stadhouders in het Koningspaleis (blz. 107)</p> 	<p>1620</p>

Hoogtepunten: parken en paleizen

De parken en paleizen horen zowel historisch als architectonisch tot de belangrijkste monumenten van Praag. Veel paleizen doen dienst als museum of galerie (blz. 40–43), andere worden als muziekzaal gebruikt.

De parken variëren van ommuurde formele tuinen met

beelden en fonteinën tot weidse vlakten buiten de stadsgrenzen. Hieronder staan de hoogtepunten; de bladzijden 50–51 geven nadere informatie.

Koninklijke Tuin

De in de 19de eeuw aangebrachte veranderingen hebben het renaissancistische karakter van de tuin niet aangetast. De ingang wordt bewaakt door twee barokke leeuwen uit 1730.

Slottuin

Deze tuin is in 1891 aangelegd op de oorspronkelijke wallen van de burcht en biedt een prachtig uitzicht over de stad. Josip Plečnik gaf de tuin zijn huidige aanzicht in 1924.

Wallensteinpaleis

Hertog Albrecht van Wallenstein liet dit barokke paleis tussen 1624 en 1630 bouwen om de Praagse Burcht naar de kroon te steken. Meer dan twintig huizen en een stadspoort moesten voor het paleis en de tuinen wijken. De Venus-en-Adonisfontein (1599) staat voor de *sala terrena*.

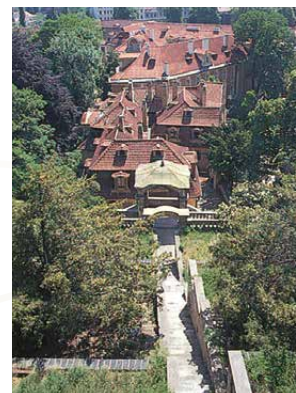
Belvedere

Voor dit prachtige zomerpaleis uit de renaissance staat de Zingende Fontein (1568).

Wallenstein tuin

De beelden zijn kopieën van de 17de-eeuwse originelen die in 1648 door de Zweden werden geroofd.

Paleistuin

Tijdens de barok werden er vijf paleistuinën met prachtig uitzicht aan de voet van de Praagse Burcht aangelegd.

Kinskýpaleis

De gevel van het roze-wit gepleisterde rococópaleis, waar een deel van de Nationale Galerie in is gevestigd, wordt opgesierd door het wapen van de Kinský's van de hand van Kilian Ignaz Dientzenhofer.

Clam-Gallaspaleis

De vier reliëfs van Heracles (Matthias Bernard Braun, omstreeks 1715) tonen hoe de held de beelden van het voorportaal dorst.

0 meter 500

Kampa-eiland

Het rustige park aan het water werd hier aangelegd na verwoesting van een vroegere tuin in de Tweede Wereldoorlog.

Villa Amerika

Dit sierlijke landhuis werd in 1712 door Kilian Ignaz Dientzenhofer ontworpen. Tegenwoordig is hier het Dvořák museum gehuisvest.

12 Stadhuis Oude Stad

Staroměstská Radnice

Het Stadhuis Oude Stad behoort tot de opvallendste gebouwen in Praag. Het werd in 1338 gebouwd nadat koning Jan de Blinde had besloten tot de instelling van een gemeenteraad. Door voortdurende uitbreiding van het gebouw heeft het nu een bonte verzameling gotische en renaissancestijlische gevels. In de Tweede Wereldoorlog liep het gebouw grote schade op toen de nazi's de Praagse Opstand in 1945 wilden onderdrukken, en sindsdien is het gebouw grondig gerestaureerd. De toren biedt een fraai uitzicht.

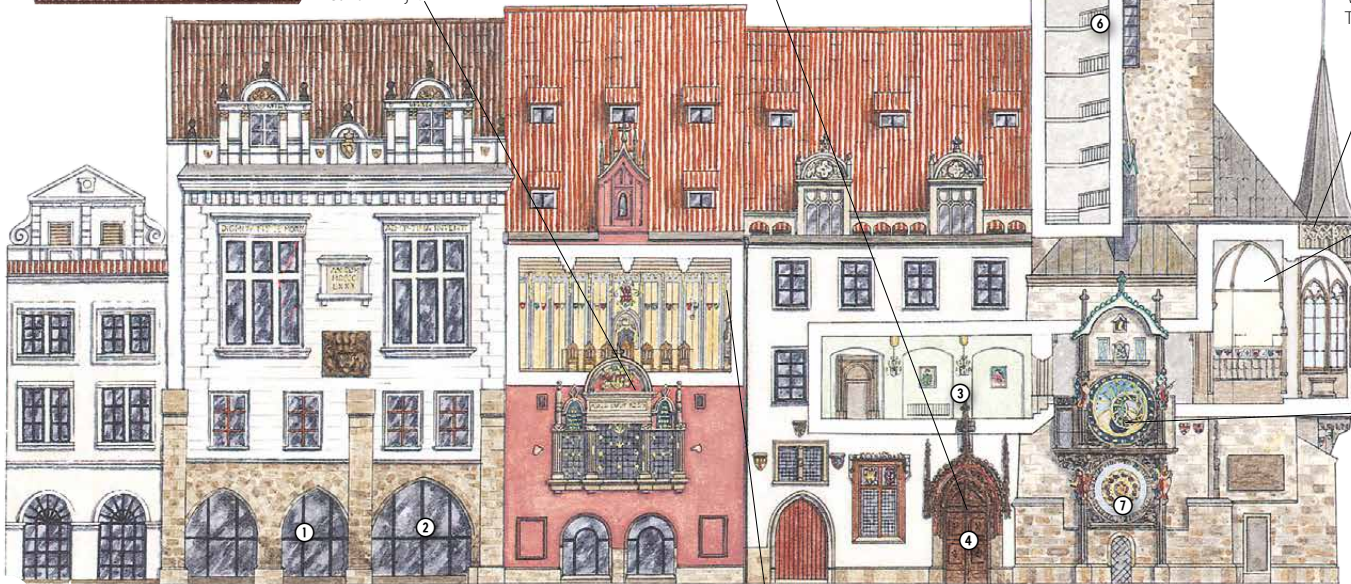
Wapen Oude Stad

Het wapen van Oude Stad, dat sinds 1784 voor heel Praag geldt, is te zien boven het opschrift 'Praag, hoofdstad van het koninkrijk'.

Gotische deur

De laatgotische deur naar het Stadhuis en de toren is bewerkt door Matthias Rejsek. De mozaïeken in de hal zijn ontworpen door de Tsjechische schilder Mikuláš Aleš.

★ Toren Stadhuis Oude Stad

De toren werd in 1364 gebouwd als toevoeging aan het huis van Volfin van Kamen. De bovenomloop biedt prachtige vergezichten.

TIPS VOOR DE TOERIST

Praktische informatie

Staroměstské náměstí 1.

Kaart 3 C3. Tel. 23 60 02 629.

www.staromestskaradnicepraha.cz

Toren: **Geopend** ma 11.00–22.00,

di–zo 9.00–22.00 uur; Zalen: **Ge-**

opend ma 11.00–18.00, di–zo 9.00–

18.00 uur.

Vervoer

Staroměstská (lijn A), Můstek (lijn A en B) 17, 18.

Erkerkapel

De oorspronkelijke glas-in-loodramen van de vijfhoekige kapel werden tegen het einde van de Tweede Wereldoorlog verwoest en in 1987 gerestaureerd.

Plafond erkerkapel

De kapel, die in 1381 op de eerste verdieping van de toren werd ingericht, heeft een schitterend versierd plafond.

★ Astronomische klok

Boven de tekens van de dierenriem doen mechanisch gestuurde beeldjes hun kunstje (blz. 76); daaronder ziet u een kalender.

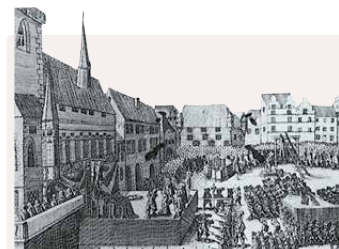
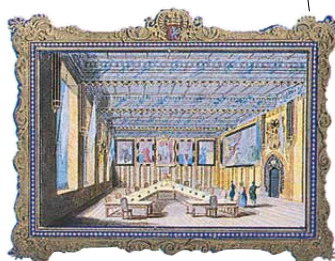

UITGELICHT

- ⑦ Kalender (zie blz. 34–35).
- ④ Met mozaïeken versierde hal
- ⑤ Omloop voor bezoekers
- ② Toeristeninformatie en toegang tot de toren
- ⑥ Trap naar de omloop
- ③ Vroegere huis van Volfin van Kamen
- ① Wisselende tentoonstellingen

Oude raadzaal

Op deze 19de-eeuwse gravure valt vooral het goed bewaard gebleven 15de-eeuwse plafond op.

Executies op het Plein Oude Stad

Op een bronzen gedenkplaat onder de erkerkapel zijn de namen te lezen van de 27 protestanten die hier op 21 juni 1621 op last van de katholieke keizer Ferdinand II werden geëxecuteerd. Deze terechtstelling was een gevolg van de Slag bij de Witte Berg (blz. 32–33), waarop een grote protestantse emigratie, de Contrareformatie en verduitsing volgden.

2 St.-Vituskathedraal

Katedrála Sv. Víta, Václava A Vojtěcha

In 1344 werd onder koning Jan begonnen met de bouw van wat nu hét herkenningspunt van Praag is. De Fransman Matthias van Atrecht was de eerste bouwmeester, na zijn dood nam de Zwaab Peter Parler het over. Zijn metselaarsloge werkte aan de kathedraal tot de Hussietenoorlogen begonnen. De kerk, waar de kroonjuwelen en de kroon van koning Wenceslas (blz. 22–23) worden bewaard, werd pas in de 19de en 20ste eeuw afgebouwd.

St.-Vituskathedraal

Voordat hij tussen 1872 en 1929 werd afgebouwd, zag de kathedraal er als op deze gravure uit.

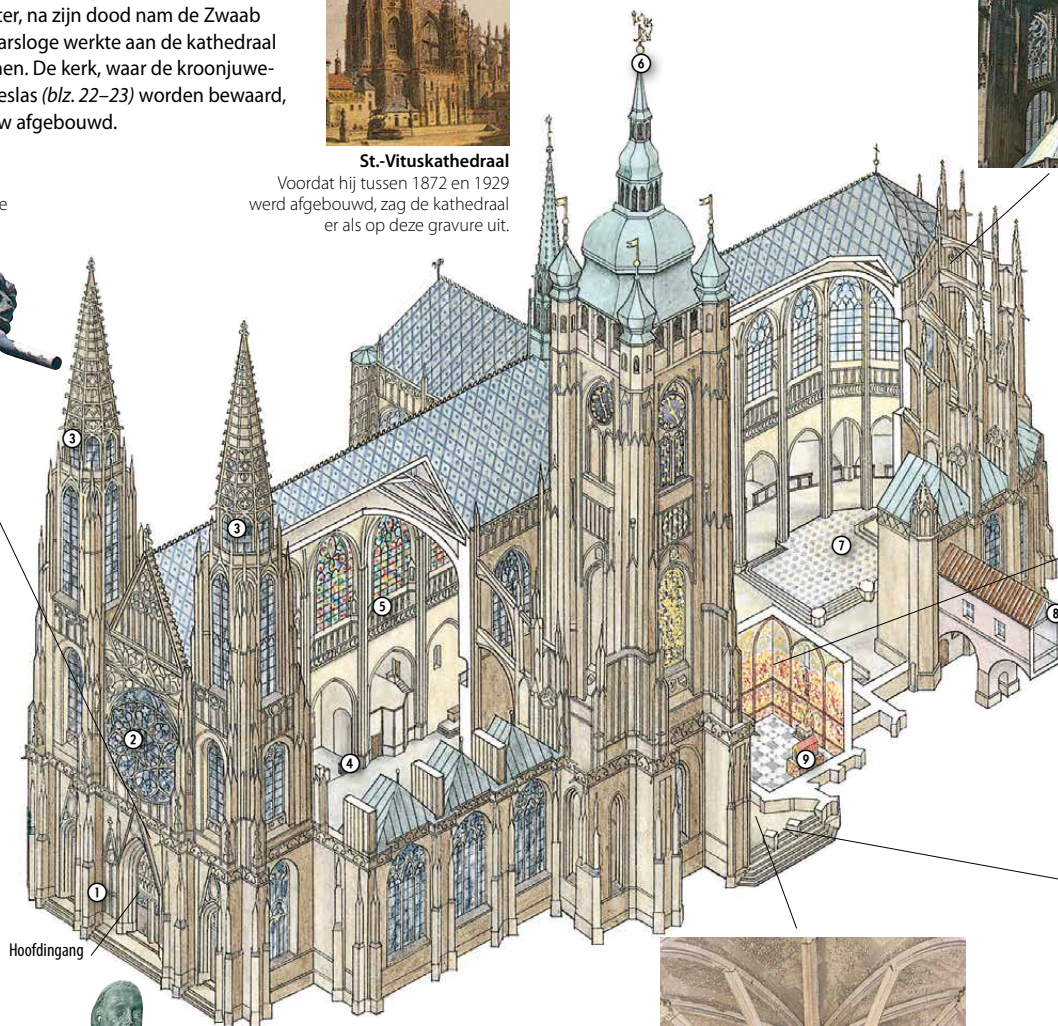

Gargouilles

De waterafvoer is op de westelijke gevel traditioneel verpakt.

UITGELICHT

- ⑨ Het graf van St.-Wenceslas ligt op een met halfedelstenen afgezet altaar.
- ⑧ Naar het Koningspaleis (blz. 106–107).
- ⑦ Koor
- ⑥ De renaissanceïstische klokkentoren is met een barok topje afgewerkt.
- ② Het roosvenster boven de hoofdingang is ontworpen door František Kysela (1925–1927) en toont het scheppingsverhaal.
- ④ Schip
- ③ Triforium
- ⑤ Westelijke torens
- ① Westgevel

Hoofdingang

Buste van Peter Parler in het triforium

926 St. Wenceslas bouwt St.-Vitusrotonde

1344 Koning Jan sticht gotische kathedraal. Matthias van Atrecht wordt eerste bouwmeester

1619 Calvinisten nemen de kathedraal over

1872 Joseph Mocker begint bouw westelijk schip

1000

1200

1400

1600

1800

1060 Prins Spithihnév gelast bouw drieschepige basiliek

Graf van Ottokar II

1421 Hussieten nemen kathedraal over

1356 Peter Parler naar Praag gehaald om bouw te vervolgen

1589 Koninklijk graf voltooid

1770 Nieuwe kerktoeren na brand toegevoegd

1929 Voltooid kerk wordt, 1000 jaar na de dood van St.-Wenceslas, gewijd

★ Luchtbogen

De sierlijke steunberen die aan de buitenkant van de kathedraal zijn aangebracht, zijn prachtig bewerkt.

TIPS VOOR DE TOERIST

Praktische informatie

Praagse Burcht, derde slotplein.

Kaart 2 D2. Kathedraal:

Geopend ma–za 9.00–17.00, zo 12.00–17.00 (beh. tijdens diensten) (nov.–maart tot 16.00) uur. 1 ma–za 7.00, vr 18.00, zo 8.00, 9.30, 11.00 uur. Zuidtoren:

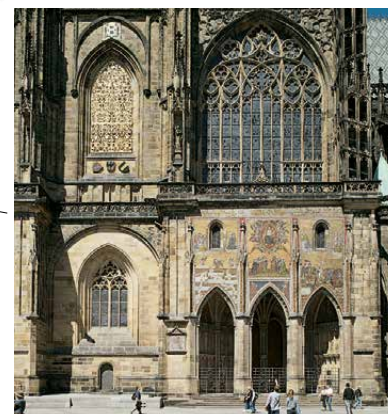
Geopend dag. 10.00–18.00 (april–okt tot 19.00) uur. 2

Vervoer

Hradčanská, Malostranská. 22 naar Praagse Burcht (Pražský hrad).

★ St.-Wenceslas-kapel

Wenceslas hield zich aan de koperen ring in het noordportaal van de kapel vast toen hij door zijn broer Boleslav werd vermoord (blz. 22–23).

★ Gouden Portaal

Dit was tot de 19de eeuw de hoofdingang. Boven de ingang ziet u een door Venetiaanse ambachtslieden gemaakt mozaïek van *Het Laatste Oordeel*.

Gotische gewelven

De sierlijke, uitwaaiende pilaren die de drie gotische gewelven dragen, behoren tot de bekendste werken van Peter Parler.

Onder de loep: Karelsplein

In het zuidelijke deel van Nieuwe Stad overheerst het geraas van de vele trams die door de buurt rijden. Het park op het Karelsplein (Karlovo náměstí) biedt echter de gelegenheid om aan de drukte te ontsnappen. De vele universiteitsgebouwen in de omgeving en de beelden van schrijvers en geleerden op het plein zelf getuigen van het wetenschappelijke karakter van de buurt. Er staan enkele mooie barokke gebouwen en vlak bij de rivier vindt u het 14de-eeuwse Emmaüsklooster.

12 ★ St.-Cyrillus en St.-Methodius-kathedraal

Een gedenkplaat en vele kogelgaten herinneren aan een Duitse aanval in 1942 op Tsjechische en Slowaakse paras die zich hier hadden verstopt na een aanslag op de nazi Reinhard Heydrich.

11 ★ Karelsplein

Midden op het plein is in de 19de eeuw een heerlijk rustig parkje met gazons, bloemperken, fonteinen en beelden aangelegd.

St.-Cosmus en St.-Damiaankerk

15 Emmaüsklooster

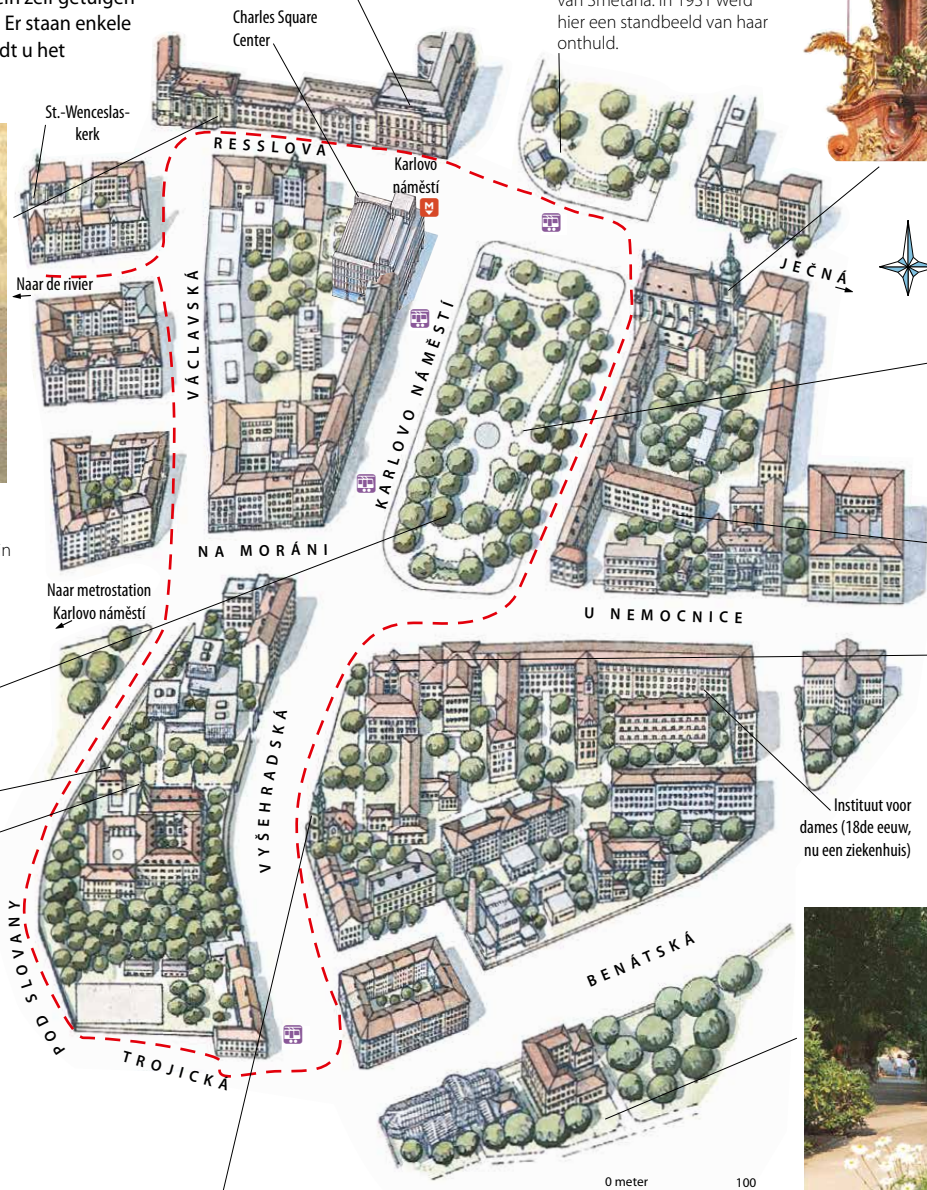
In 1965 werden aan de kerk van dit 14de-eeuwse klooster twee moderne betonnen torens toegevoegd.

14 St.-Johannes Nepomuk-op-de-Rotskerk

Het plafond boven het orgel is beschilderd door Kilian Ignaz Dientzenhofer.

De Technische Universiteit werd in 1867 in dit neo-renaissancestijl gebouw gesticht.

Symbol

— Aanbevolen route

9 St.-Ignatiuskerk

De vergulde zonnestralen en cherubijntjes in het zijaltaar zijn kenmerkend voor de inrichting van deze voor de jezuiten gebouwde kerk.

Eliška Krásnohorská schreef de teksten voor de opera's van Smetana. In 1931 werd hier een standbeeld van haar onthuld.

Het beeld van Jan Purkyně

(1787–1869), een van de grootste fysiologen van het land, werd in 1961 geplaatst. Het is het laatste van de vele beelden die op het plein zijn neergezet.

10 Jezuïetencollege

Dit indrukwekkende gebouw is sinds de onderdrukking van de jezuiten in 1773 (blz. 32–33) in gebruik als ziekenhuis.

Instituut voor dames (18de eeuw, nu een ziekenhuis)

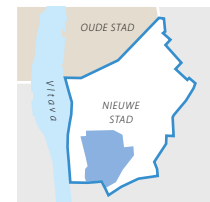
13 Fausthuis

De scheikundige proeven die graaf Ferdinand Mladota van Solopysky hier in de 18de eeuw uitvoerde, versterkten de band met de naamgever van het huis verder.

16 Botanische Tuin

De tuin, eigendom van de Karelsuniversiteit, is openbaar en beroemd vanwege de vele zeldzame planten die er groeien. Een heerlijke plek om even te ontspannen.

Oriëntatiekaart

Zie centrumkaart Praag blz. 16–17